

Beladen van aanhangwagens en bedrijfswagen

Inhoudsopgave

- Knelpunten
- De brancheafspraken
- Toelichting op de brancheafspraken
 - Organisatie en voorbereiding
 - Gereedschap, machines en materiaal
 - Opleiding en instructie
 - Wat je verder nog moet weten
- Checklist
- Meer informatie

Goedgekeurd door Sociale Partners

Om materieel en materiaal, zoals ladders, kruiwagens, machines (o.a. de eenassige trekkers), gereedschap, takken en keien op de werklocatie te krijgen is goed vervoer van groot belang. Dit vervoer kunnen ook landbouwtrekkers en 'Motorvoertuigen met beperkte snelheid' zijn.

Het beladen van de aanhangwagens en bedrijfswagen (of zelfs een vaartuig) kan lichamelijk belastend zijn en gevaar veroorzaken, o.a. doordat bij het oprijden de kans bestaat dat de machine van de oprijplaten glijdt. Of er ontstaan gevaarlijke situaties bij het aan- en loskoppelen van wagens. Onvoldoende vastzetten van lading kan leiden tot schuivende of afvallende lading tijdens het rijden en bij stilstand.

Knelpunten

- ➔ Beknelling bij aan- en afkoppelen van de aanhangwagens achter de diverse voertuigen.
- ➔ Onbekendheid maximale maatvoering van de uitstekende lading, het maximale gewicht en de uitvoeringsvoorschriften voor de aanhangwagens achter de diverse voertuigen.
- ➔ Onbekendheid met het gewicht en gewichtsverdeling.
- ➔ Onbekendheid maximale maatvoering van de uitstekende lading op het voertuig.
- ➔ Het kantelen- of afglijden van machines.
- ➔ Onvoldoende kennis en vaardigheden voor het rijden met een aanhangwagen achter de diverse voertuigen.

De brancheafspraken

Ter voorkoming van gevaar bij aankoppelen en het laden en lossen

- ✓ Werk met een aanhangwagen / bedrijfswagen die geschikt is (veilig en gekeurd) om het materieel op te rijden, of te laden en te vervoeren.

- ✓ Kentekenbewijzen van auto en eventueel aanhanger zijn direct te raadplegen.
- ✓ Zorg voor een visuele indicator op de kogelkoppeling die aangeeft dat de koppeling goed op de trekhaak zit.
- ✓ Zorg voor transportmiddelen waarbij het op- en afrijden van machines en trekkers op een veilige wijze kan plaatsvinden. Een verlaagbare aanhangwagen heeft als voordeel dat de oprijhoek minder schuin is, waardoor veiliger, gemakkelijker en sneller op- en afrijden mogelijk is. Bovendien is het plaatsen van zware oprijplaten dan meestal niet nodig.
- ✓ Overschrijd nooit het maximaal toelaatbaar gewicht van de oprijplaten. Zorg dat het maximaal toelaatbaar gewicht duidelijk aangegeven staat op de oprijplaten.
- ✓ Zorg voor voldoende punten om sjarbanden en kettingen vast te zetten aan de aanhangwagen en bedrijfswagen, zodat de last kan worden vastgezet kan worden om verplaatsingen naar links of rechts, naar voor of achter, én omhoog te voorkomen.
- ✓ Zorg ervoor dat de juiste sjar- of spanmiddelen worden gebruikt, en deze in goede staat verkeren (schoon, onbeschadigd, geen verf/olie/lijm/inkt resten aanwezig, niet verroest, niet vervormd).
- ✓ Geef aantoonbare instructie (met een theorie- en praktijkdeel) aan medewerkers (o.a. over koppelen, laden, vastzetten en lossen) en houd toezicht op de naleving hiervan.
- ✓ Zie erop toe dat complexe en/of gecombineerde ladingen altijd door minimaal 2 personen worden beoordeeld, voordat het transport begint.

Zorgen voor veilig transport van lading

- ✓ Zorg voor de juiste vastzetmiddelen (sjarbanden, spankettingen en netten) om de materialen goed vast te zetten. Zorg daarbij voor voldoende bevestigingspunten aan de laadbak of laadplatform om de middelen veilig vast te kunnen zetten. Er mag niets op de weg kunnen vallen, ook niet bij het nemen van bochten of drempels of plotseling remmen.
- ✓ Zorg bij aanschaf van materieel voor voldoende sjorogen aan dieplader, aanhangwagen of bedrijfswagen, maar ook voor voldoende sjorogen op het te vervoeren materieel. Raadpleeg de handleiding van de fabrikant. Houd daarbij rekening met kruislings zekeren van machines.
- ✓ Gebruik afdekmiddelen (netten, zeilen) wanneer materialen kunnen wegwaaien of af kunnen schuiven / stuiten.
- ✓ Verdeel het gewicht zodanig dat de kogeldruk niet te groot of te klein is.
- ✓ Zorg dat de bestuurder naast het juiste rijbewijs, ook over voldoende kennis en vaardigheid beschikt voor het rijden met het betreffende voertuig en aanhangwagen.
- ✓ Zorg voor de juiste markering of verlichting als lading uitsteekt.
- ✓ Scherpe of uitstekende delen (die letsel kunnen veroorzaken) en zich tot 2 meter boven het wegoppervlak bevinden moeten zijn afgeschermd.

Ter voorkoming van fysieke belasting door laden en lossen

- ✓ Voorkom dat zwaar materieel of materiaal handmatig geladen moet worden, gebruik eventueel een hijsmiddel op de bedrijfswagen of aanhangwagen of til met zijn tweeën, zeker als het gewicht zwaarder is dan 23 kilo

- ✓ Gebruik altijd (til)hulpmiddelen als er veel getild moet worden of materialen over een langere afstand verplaatst moeten worden.
- ✓ Zorg dat medewerkers zijn geïnstrueerd over de juiste tilhouding en het voorkomen van fysieke overbelasting door het laden en lossen van aanhangwagens en bedrijfswagens.

Toelichting op de brancheafspraken

Organisatie en voorbereiding

- Maak een plan vooraf bij meerdere gecombineerde ladingen.
- Neem de tijd om ladingen goed vast te zetten.
- Zorg dat bij het op- en afrijden van de bedrijfswagen of aanhanger de oprijplaten niet te steil moeten liggen i.v.m. gevaar van kantelen of wegglijden.
- Zorg dat de aanhanger nog is aangekoppeld bij het risico van kantelen van de aanhanger of lading.
- Voorkom dat het zicht op verlichting, reflectoren en kentekenplaat door de lading op de wagen belemmerd wordt.
- Zorg dat de maximale hijslast duidelijk leesbaar is.
- Zorg dat wordt voldaan aan het Reglement Voertuigen
- De (deelbare) lading:
 - mag aan de zijkanten niet meer dan 20 cm uitsteken.
 - mag aan de voorzijde van de auto of aanhanger niet uitsteken.
 - mag aan de achterzijde niet meer dan 1 meter uitsteken.
 - mag niet hoger zijn dan 4 meter vanaf het wegoppervlak.
 - mag niet scherp uitsteken.
 - moet goed zijn vastgesjord; losse lading (zand, puin, et cetera) moet zijn afgedekt.
 - mag het zicht van de bestuurder niet belemmeren.
 - mag de bestuurder niet hinderen bij het besturen.
 - mag geen reflectoren of lichten (achterlicht, remlicht, richtingaanwijzer) afdekken.
- Voor lange, ondeelbare lading geldt:
 - De uitsteek van de lading achter het hart van de achterste as van bedrijfsauto's met een toegestane maximum massa van meer 3.500 kg en aanhangwagens niet meer dan 0,5 maal de lengte van het voertuig mag bedragen, met een maximum van 5,00 meter.
 - De lading aan de voorzijde van personenauto's, bedrijfsauto's met een toegestane maximum massa van niet meer dan 3.500 kg niet meer dan 1,00 meter voor het voertuig mag uitsteken.
 - Uitstekende lading (achterzijde meer dan 1 meter) moet overdag gemarkeerd zijn met een vierkant bord (40 x 40 cm.) met diagonale rood-witte strepen.
 - Uitstekende lading (achterzijde meer dan 1 meter) moet 's nachts aan de voorzijde gemarkeerd zijn met een wit licht, aan de achterzijde met een rood licht.
 - Controleer altijd of het neuswiel voldoende omhoog is gebracht voordat je weg rijdt.

Gereedschap, machines en materiaal

- Zorg dat de aanhangwagen, bedrijfswagen en dieplader afgestemd zijn op het te vervoeren materieel en materiaal. Denk aan gewicht, omvang, laden, lossen, enz. Zie de bijlage: Zekeren van zwaar materieel.
- Zorg voor een goed werkende verlichting, losbreekkabel, remmen.
- Denk aan de werking van de losbreekremrichting of hulpkoppeling en bespreek met de medewerkers de bijlage losbreekkoppeling of hulpkoppeling aanhangwagens.
- Zorg voor een stroef oppervlak van de aanhanger, of gebruik antislip-matten.

- Zorg voor spanbanden en / of spankettingen die voldoende sterk genoeg zijn voor de vast te zetten lading. Zie de bijlage spankettingen
- Zorg voor periodiek controle / keuring van de arbeidsmiddelen zoals aanhangwagen, bedrijfswagen, spanbanden en -kettingen.
- Zorg dat de trekhaken van de bedrijfswagens op een uniforme hoogte zijn gemonteerd. Denk er aan bij aanschaf van een nieuwe bedrijfswagen.
- Zorg dat de lading het laadvermogen van auto en/of aanhangwagen niet overschrijdt.
- Zorg dat materieel over sjirogen beschikt om deze goed vast te kunnen zetten.
- Het verdelen van de lading. Het goed verdelen van de lading is belangrijk voor een goed en comfortabel rijgedrag en de veiligheid. Door een onjuiste kogeldruk of onjuiste plaatsing van het zwaartepunt kan het trekkend voertuig onbestuurbaar worden. Gevolg kan zijn dat de combinatie gaat scharen, waarbij ook andere weggebruikers betrokken kunnen raken. De schade is vaak enorm. Daarom is het belangrijk om de lading goed te verdelen over het laadoppervlak. Plaats dus niet alles achter of vooraan of links of rechts, maar verdeel het gewicht en voorkom dat de lading kan gaan schuiven bij plotseling remmen, uitwijken, etc.

Opleiding en instructie

- Geef aantoonbaar instructies over de risico's en de maatregelen van het:
 - op- en afrijden van machines (o.a. de eenassige trekker) en trekkers.
 - laden en lossen van materiaal en materieel.
 - zekeren, sjirogen of afdekken van materiaal en materieel.
 - vervoer van materiaal en materieel.
- Gebruik daarbij de tekst van deze catalogus, inclusief de bijlagen.
- Geef aanvullende instructies als het werk afwijkt van de standaardwerkzaamheden

Wat je verder nog moet weten

- Bij het op- en afrijden van de bedrijfswagen of aanhanger mogen de oprijplaten niet te steil zijn, omdat een machine dan achterover kan kantelen.
- Raadpleeg de gebruikshandleiding voor de maximale hellingshoek. Bij de meeste machines is dit 15 graden, dat wil zeggen dat over een lengte van 100 cm de platen maximaal 27 cm op mogen lopen.
- Rij rustig de platen op met de gashendel op half gas. Let bij rups aangedreven voertuigen goed op als de machine op het kantelpunt bovenaan de aanhanger komt. Door te ruwe bediening kan de machine naar links of rechts schieten.
- Zorg dat aslasten en maximale massa van het voertuig niet worden overschreden. Aan de hand van onderstaande tabel kunt u nagaan hoeveel een kubieke meter ongeveer weegt.

Wat weegt ongeveer een kubieke meter?

materiaal	gewicht per m3
zand (vochtig)	1800 kg
zand (droog)	1600 kg
natuursteen	ca. 2500 kg
waalsteen en klinkers	1700-1900 kg
basaltsteen	2900 kg

inlands hout 500-1000 kg

hardhout 750-1500 kg

- Afhankelijk van de maximale massa van de aanhangwagen gelden eisen voor hulpkoppeling of losbreekreminrichting. Deze zijn vermeld in de bijlage Losbreekkoppeling of hulpkoppeling aanhangwagens.
- Hoe voorkom ik verlies van lading? Kies voor de juiste middelen om de lading vast te zetten of af te dekken.

Bijvoorbeeld	Gebruik	Opmerking
Zand, grond, grind	Afdekzeil	Zeil mag niet klapperen
Bladeren, takken, stenen, tegels	Net	Bij kans op schuiven combineren met spanbanden
Ladder, planken	Spanband of sjoband	
Minigraver, shovel	Spankettingen en spandbanden	Voorkom schuiven in lengte- en breedterichting door kruislings te zekeren. Voorkom knikken, zwenken van bewegende delen. Zie bijlage voor sterkte-eisen en voor Zekeren van zwaar materiaal

Checklist

Vooraf

- Heb ik instructie gehad voor dit werk?
- Is de aanhangwagen goed gekoppeld?
- Is er de juiste kogeldruk?
- Is losbreekreminrichting of hulpkoppeling vastgezet zoals voorgeschreven volgens de bijlage?
- Werkt de verlichting?
- Zijn ramen, spiegels en verlichting schoon?

- Heb ik de juiste en stroeve oprijplaten voor op- en afrijden van machines op de auto of aanhangwagen?

Tijdens het beladen

- Zijn omstanders op veilige afstand bij het laden of lossen?
- Staat de lading tegen het kopschot?
- Is het gewicht zo verdeeld dat de kogeldruk niet te groot of te klein is?
- Is de aanhangwagen niet te zwaar geladen?
- Is de aanhangwagen niet te hoog geladen?
- Zijn er onbeschadigde en gekeurde siorbanden of kettingen gebruikt?
- Is de trekker of machine op de handrem gezet (bijlage 3)
- Past de lading binnen de aanhanger?
- Is de verlichting, reflectoren en kentekenplaat goed zichtbaar?
- Pas ik mijn rijstijl aan aan de lading en omgeving?
- Is de gedragen signaalkleding schoon?

Een keer nee? Niet starten, maar leidinggevende bellen.

Meer informatie

- [Bijlage Losbreekkoppeling of hulpkoppeling aanhangwagen](#)
- [Bijlage Spankettingen \(PDF\)](#)
- [Bijlage Zekeren van zwaar materieel](#)
- [Gebruikseisen voertuigen](#)
- [Veilig opslaan en vervoeren van \(brand\)stoffen](#)